

FIȘA DISCIPLINEI
An univ. 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2. Facultatea	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	TEOLOGIE ISTORICĂ, BIBLICĂ ȘI FILOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5. Ciclul de studii	MASTER
1.6. Programul de studii	ISTORIE ȘI TRADIȚIE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	RELAȚIA STAT – BISERICĂ ÎN ROMÂNIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA			2.2. Cod disciplină	P 104		
2.3. Titularul activității de curs	PR. PROF. UNIV. DR. MIHAIL –SIMION SĂȘĂUJAN						
2.4. Titularul activității de seminar	PR. PROF. UNIV. DR. MIHAIL –SIMION SĂȘĂUJAN						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	o

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					33
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					33
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					-
Examinări					10
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual				108	
3.8 Total ore din planul de				42	

învățământ	
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite	6

4.Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5.Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă și videoproiector
5.2. de desfășurarea a seminarului	Sală dotată cu tablă și videoproiector

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<p>Studentul/absolventul descrie în mod aprofundat, sistematic și rațional, cadrul istoric mai amplu privind apariția și dezvoltarea Bisericii, la nivel mondial, pe care îl explică în mod critic și argumentat.</p> <p>Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unor personalități ecleziastice, interpretând datele privind bio-bibliografiile acestora, prin utilizarea unui limbaj nuanțat și a unor metode, paradigme și concepte specifice.</p> <p>Studentul/absolventul descrie principiile și normele necesare privind contextualizarea geo-politică a apariției și dezvoltării instituționale a Bisericii.</p> <p>Absolventul cunoaște metodologia teoretică utilizată în cercetarea științifică ce constă în efectuarea unor analize de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, evaluarea datelor și încheierea rezultatelor.</p> <p>Absolventul aprofundează enunțarea detaliată și analiza lucidă a evenimentelor istorice definitorii pentru Biserică, într-un teritoriu restrâns (la nivel statal sau național).</p>
Aptitudini	<p>Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte privind teologia istorică și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, identificând fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.</p> <p>Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de apreciere detaliată, pe baza metodologiei istorice, a impactului marilor personalități religioase asupra posterității.</p> <p>În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul realizează aprecierea justă a interacțiunilor dintre națiuni, state și confesiuni religioase.</p>

	<p>Absolventul dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane. Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare bine determinată. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online</p> <p>Absolventul analizează și evaluează critic descrierea integrală și în detaliu a terminologiei istorice și utilizarea unui limbaj teologic specific, prin orientarea spre o corectă și bogată valorificare a izvoarelor istorice</p>
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/absolventul gândește critic, monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări ale instrumentelor utilizate în vederea furnizării de judecăți reale cu privire la fenomenele istorice.</p> <p>Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil pentru evaluarea, revizuirea și asigurarea calității programelor și a stagiilor de formare a caracterului istoricului obiectiv, pornind de la biografiile înaintașilor.</p> <p>Studentul/absolventul ia decizii responsabile și argumentate privind proiectarea aprofundată a cercetării, luând în considerație aspectele concrete ale proceselor de instituționalizare a Bisericii.</p> <p>Absolventul dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate. Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional.</p> <p>Redactează și editează texte științifice, academice sau administrative pe diferite teme, cu rigoare deontologică.</p> <p>Absolventul descoperă și dezvoltă indicatorii relevanți, precum și combinarea metodelor și tehnicilor consacrate în vederea elaborării unor noi instrumente de cercetare în teologia istorică.</p>

7. Conținuturi

7.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>AUTOCEFALIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE</p> <p>Stat și Biserică în vechea Românie Cadrul general al relațiilor dintre Stat și Biserică Alcătuirea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe</p>	<p>PRELEGERE, DISCUȚII</p> <p>Indicarea, la începutul semestrului, a tematicii și bibliografiei cursului;</p> <p>Folosirea de <i>materiale auxiliare</i>: <i>videoproiector, hărți, documente, etc.</i>;</p>	2 ore

<p>Române Alegerea mitropoliților și a episcopilor eparhioți Consistoriul superior bisericesc și criza bisericească</p> <p>Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române în corespondența diplomatică românească (1885)</p> <p>1. Inițiativa Patriarhiei Ecumenice pentru recunoașterea canonică a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. Motivații bisericești și politice.</p> <p>2. <i>Principiul teritorial versus principiul etnic</i> în argumentarea recunoașterii autocefaliei bisericești din partea Patriarhiei Ecumenice</p> <p>3. Câteva considerații pe marginea tratatelor diplomatice pentru întocmirea actelor autocefaliei</p> <p>Autonomia bisericească și națională a schitului chinovial Prodromu de la Muntele Athos (1870-1890)</p> <p>1. Demersurile diplomatice ale autorităților române de stat pe lângă Patriarhia Ecumenică și Poarta Otomană, în chestiunea Prodromu</p> <p>2. Dezbaterile din Camera Deputaților cu privire la Schitul Prodromu</p> <p>3. Semnificațiile culturale și naționale ale schitului Prodromu în contextul „renașterii naționale” din Balcani (1870-1890)</p>	<p>Folosirea <i>internetului</i> pentru transmiterea tematicii cursului, a bibliografiei, a rezultatelor evaluării, etc.;</p> <p>Întărirea cunoștințelor predate prin vizite la muzee și excursii de studii tematice;</p> <p>Coordonarea alcătuirii lucrărilor de licență și de disertație, studenții și masteranzii fiind îndemnați să utilizeze bogatele bibliografii de istorie bisericească românească și colecțiile de documente publicate sau aflate încă, nepublicate, în arhivele de stat, ale localităților, parohiilor și episcopioilor.</p> <p style="text-align: center;">ACTIVITATEA DE PREDARE CENTRATĂ PE STUDENT</p> <p><i>Proiectarea metodelor de predare - învățare centrate pe student</i>, cu mai puțin accent asupra responsabilității tradiționale de a transmite doar informații.</p> <p><i>Relația dintre student și profesor este una de parteneriat</i>, în care fiecare își asumă responsabilitatea atingerii rezultatelor învățării - <i>dialogul cu studenții în a doua parte a cursului</i>.</p> <p>Rezultatele învățării sunt explicate și discutate cu <i>studenții</i> din perspectiva relevanței acestora pentru dezvoltarea lor.</p> <p>Acordarea timpului necesar pentru a fi la dispoziția <i>studenților</i> în chestiunile care țin de aspecte didactice.</p>	<p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>2 ore</p> <p>4 ore</p> <p>4 ore</p> <p>2 ore</p> <p>4 ore</p> <p>4 ore</p> <p>2 ore</p>
<p>BIBLIOGRAFIE</p> <p>BRUSANOWSKI, Paul, <i>Stat și Biserică în vechea Românie între 1821-1925</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010.</p>		

COSTESCU, Chiru, *Colecțiune de legi, regulamente, acte, deciziuni, circulări, instrucțiuni, formulare și programe privitoare la Biserică, culte, cler, învățământ religios, bunuri bisericești, epitropii parohiale și administrații religioase și pioase*, București, 1916.

DOBRESCU, Nicolae, *Studii de istoria Bisericii Române contemporane*, vol. I (1850-1895), București, 1905.

DRĂGUȘIN, Constantin, „Legile bisericești ale lui Cuza Vodă și lupta pentru canonicitate”, în *Studii Teologice*, an. 9, nr.1-2, 1957.

PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.

SĂSĂUJAN, Mihai, *Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Universității din București, București, 2013.

SĂSĂUJAN, Mihai, *Autonomia bisericească și națională a schitului Prodromu (1870-1890). Documente*. Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2016.

ȘERBĂNESCU, Niculae, „Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române”, în vol. *Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, București, 1987.

7.2. Seminar

Lectura documentară a surselor arhivistice din din Arhiva Ministerului de Externe al României, cu privire la Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române	Participare activă la oră și analiza textelor și documentelor	14 ore
--	---	--------

BIBLIOGRAFIE

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Arhiva Istorică*, Dosar 308 (1871 - 1895) - Turcia. Corespondența cu Agenția și Legația României din Constantinopol

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Arhiva Istorică*, Dosar 315 (1868 - 1893) - Turcia. Biserici și Școli în Macedonia

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Constantinopol*, Dosar 271 (1865 - 1886) - Autonomia Bisericii Române

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Constantinopol*, Dosar 276 (1861 - 1881) - Muntele Athos

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Constantinopol*, Dosar 277 (1882 - 1889) - Muntele Athos

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Constantinopol*, Dosar 278 (1890 - 1906) - Muntele Athos

ARHIVA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE (AMAE), *Fond Problema 15*, Dosar 30 - Muntele Athos

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

--

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen scris / Test itemi Anunțarea procedeeilor de examinare și evaluare a studenților din timp și în detaliu. Manifestarea interesului ca evaluarea să stimuleze studenții pentru învățarea creativă, manifestată prin elaborarea de lucrări independente bazate pe cunoștințele însușite riguros.	70%
10.5 Seminar/laborator	Verificare parțială pe parcursul semestrului	Frecvența satisfăcătoare la seminar Participare activă	30%
10.6 Standard minim de performanță: Frecvența satisfăcătoare la curs/sem. Nivel minim de cunoaștere a conceptelor de bază			

Data completării,
20.09.2025

Semnătura titularului de curs și seminar

Data avizării în departament
30.09.2025

Semnătura Director de Departament